**dosar nr.1-26004065-05-21rji-04022026**

**Judecătoria Cahul, sediul Central**
**Judecător Leonid Turculeț**

**Curtea de Apel Sud, sediul Cahul**

**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

**30 aprilie 2026** **municipiul Cahul**

**Completul de judecată al Curții de Apel Sud**
**În componența:**
**Președintele completului de judecată, judecător** **Evgheni BANCOV**
**Judecătorii** **Andrei SCRIPCENCO**
**Inga GORLENCO**

a judecat în ședință fără prezența părților în ordine de recurs, recursul declarat de către condamnatul Adamiț Luis, împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 ianuarie 2026, adoptată în cauza la plângerea condamnatului Adamiț Luis împotriva condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova,

Asupra recursului, în baza materialelor și actelor dosarului, Completul de judecată,-

**C O N S T A T Ă :**

**Circumstanțele cauzei.**

La data de 12 ianuarie 2026, condamnatul Adamiț Luis a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central plângere împotriva condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova, prin care a solicitat constatarea deținerii sale în condiții de detenție inumane și degradante, contrare art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii a invocat că, contestă condiții de detenție în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, invocând că s-a deținut în condiții de detenție inumane și degradante în această instituție penitenciară.

Susține că, pe perioada detenției se deținea în celule cu condamnații bolnavi mintal, care îi amenințau cu răfuiala fizică și cu omorul, cauzându-i astfel suferințe psihice. De asemenea invocă că, a fost fără nici un temei transferat de mai multe ori din celula în celula, pentru a-i fi create probleme și să fie discriminat.

Notează că, are pretenții și referitor la starea sanitar-igienică a celulelor invocând că, în 11 celule în care s-a deținut pereții erau deteriorați, podul era

deteriorat precum și paturile, saltea la fel erau deteriorate. Susține că, priza electrică era cu cablurile dezgolite ce crea pericol, iar prin geam în celula nu pătrundea lumina solară. În încăperile locative era frig, umezeală și persista gălăgie, ce îi perturba liniștea sufletească.

De asemenea invocă pretenții și cu privire la asistența medicală, invocând că medicii îi prescriau un tratament necorespunzător. Invocă că, serviciul psihologic în instituția penitenciară nu funcționează și fiind în cârdășie cu organele de drept, divulgau informațiile false despre el.

Notează că, în Penitenciarul nr. 1 Taraclia 12 ore este apă potabilă iar pentru restul 12 ore apă este deconectată ce reprezintă o încălcare foarte gravă. În celule unde se deținea, nu era asigurată suprafața locativă ce revine condamnatului prin lege, celule fiind supraaglomerate, fiind înguste și mici. De asemenea în celule persistau diferite insecte care creează disconfort.

Invocă că, are pretenții și referitor la hrană în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, invocând că hrana este foarte rea și nu se distribuie conform Hotărârii Guvernului.

Notează că, în Penitenciarul nr. 1-Taraclia se favorizează subcultura criminală. De asemenea, familia lui a suportat cheltuieli enorme pentru asigurarea pe el în penitenciar cu haine, medicamente, hrană și alte aspecte.

A solicitat constatarea deținerii sale în condiții de detenție inumane în Penitenciarul nr. 1Taraclia și reducerea acestei perioade din pedeapsa stabilită.

**Poziția judecătorului de instrucție.**

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 ianuarie 2026, s-a declarat inadmisibilă plângerea lui Adamiț Luis privind constatarea încălcării drepturilor și libertăților sale garantate de art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului ți a libertăților fundamentale.

**Recursul condamnatului Adamiț Luis.**

La data de 22 ianuarie 2026, condamnatul Adamiț Luis a declarat recurs împotriva Încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 ianuarie 2026, menționând că nu este de acord cu hotărârea judecătorului de instrucție.

**Termenul de declarare a recursului.**

În conformitate cu art. $473^2$ alin. ($2^4$) din Cod de procedură penală *încheierea privind declararea plângerii inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părți în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoștință de aceasta.*

Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost adoptată de către judecătorul de instrucție unipersonal, pe data de 15 ianuarie 2026.

Potrivit avizului de recepție, încheierea judecătorului de instrucție a fost comunicată condamnatului Adamiț Luis pe data de 22 ianuarie 2026 și tot la data respectivă, condamnatul a declarat recurs împotriva acesteia, din ce rezultă că termenul legal de declarare a recursului a fost respectat.

**Procedura de înștiințare a părților a fost executată integral.**

Este de menționat că, părților le-a fost expediată cerere de recurs menționată și prin înștiințarea din  le-a fost comunicat despre examinarea cauzei pentru data de 30 aprilie 2026, ora 15:10.

**Aprecierea instanței de recurs.**

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Completul de judecată consideră necesar de a admite recursul, cu casarea integrală a încheierii judecătorului de instrucție și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în același complet de judecată, din următoarele considerente.

Conform art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) din Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 12 ianuarie 2026, condamnatul Adamiț Luis s-a adresat în instanța de judecată cu plângerea privind constatarea deținerii sale în condiții de detenție contrare art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sub aspectul nerespectării standardelor minime cu privire la deținerea condamnaților.

Judecătorul de instrucție, examinând unipersonal plângerea, a respins-o ca inadmisibilă, invocând că, la moment, la Judecătoria Cahul se află o altă plângere a condamnatului Adamiț Luis, prin care solicită constatarea încălcării în raport cu drepturile și libertățile sale a prevederilor art. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ca efect al detenției sale în Penitenciarul nr. 1 Taraclia, ședința fiind fixată pentru data de 02 martie 2026.

Completul de judecată consideră că, judecătorul de instrucție la caz nu a stabilit toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, faptul care influențează asupra soluției adoptate și impune necesitatea intervenției în soluția de către instanța de recurs, din următoarele considerente.

Conform art. $473^2$ alin. (1) – ($2^3$) din Cod de procedură penală, *plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul ori, după caz, din care a fost eliberat.*

*Plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea.*

*În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin. (2), judecătorul de instrucție stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor.*

*Dacă condamnatul îndeplineşte în termen toate cerinţele din încheierea judecătorului de instrucţie, plângerea se consideră depusă la data prezentării iniţiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă.*

*Verificarea condiţiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucţie din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă şi în următoarele cazuri: există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; există o hotărâre a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin. (5); plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;* ***la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleaşi perioade de detenţie****. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanţa sesizată ultima.*

Completul de judecată consideră că, judecătorul de instrucţie prematur a concluzionat asupra inadmisibilităţii plângerii condamnatului Adamiț Luis, invocând ca temei că, pe rol în Judecătoria Cahul se află plângerea condamnatului cu pretenţiile similare, fiind o motivare vagă şi generală.

Completul de judecată invocă că, legiuitorul prevede expres în norma din art. $473^2$ alin. ($2^3$) lit. e) din Cod de procedură penală, că pentru declararea plângerii inadmisibile pe acest temei este necesar de constatat faptul existenţei unei altei plângeri care se referă la aceleaşi perioade de detenţie. Însă, judecătorul de instrucţie nu a constatat dacă plângerea condamnatului Adamiț Luis depusă în prezenta cauza şi plângerea examinată de Judecătoria Cahul, conţin **pretenţiile similare** şi **pentru aceeaşi perioadă** de deţinere. Or, la materialele dosarului nu a fost prezentată copia plângerii care se examinează la Judecătoria Cahul, iar faptul că, pe rol la alte instanţe se află plângerile condamnatului împotriva condiţiilor de detenţie inumane, fără să verifice circumstanţele acestor plângeri, nu este suficient pentru a constata că plângerea din speţă este identică cu plângerile examinate de alte instanţe.

Sub acest aspect, judecătorul de instrucţie verificând admisibilitatea plângerii condamnatului Adamiț Luis nu a elucidat acest aspect din ce rezultă că, soluţia privind declararea inadmisibilităţii plângerii este prematură.

Totodată, Completul de judecată consideră că, judecătorul de instrucţie urma să citeze părţile în prezenta cauza în şedinţa de judecată, pentru respectarea principiului egalităţii armelor în proces şi clarificarea tuturor circumstanţelor în cauză, inclusiv să verifice obiectul plîngerii care se află pe rol în aceaiaşi instanţă de judecată.

Potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, egalitatea armelor reprezintă unul dintre elementele inerente conceptului de proces echitabil. Aceasta presupune ca fiecărei părţi să i se dea posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă faţă de adversarul său (*Foucher împotriva Franţei*, pct. 34; şi *Bulut împotriva Austriei*; *Bobek împotriva Poloniei*, pct. 56; *Klimentyev împotriva Rusiei*, pct. 95). Egalitatea armelor existenţa unui just echilibru între părţi şi aplicarea acestuia atât în materie civilă, cât şi penală.

Curtea a concluzionat o încălcare a art. 6 § 1 coroborat cu art. 6 § 3 într-un proces penal în care fusese condamnat în apel și solicitase să fie prezent, nu i s-a permis să participe la o audiere preliminară ținută în camera de consiliu (*Zhuk împotriva Ucrainei*, pct. 35).

Mai mult ca atât, prevederile art. $473^2$ deși prevăd că judecătorul de instrucție examinează admisibilitatea plângerii din oficiu, totuși nu stipulează că admisibilitatea plângerii se examinează în lipsa părților, fără stabilirea ședinței de judecată.

Din contra, potrivit art. $473^3$ alin. (1) din Cod de procedură penală, *plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului sau a prevenitului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare.*

Din aceste considerente, Completul de judecată consideră recursul declarat unul întemeiat și consideră necesar de a-l admite, cu casarea încheierii judecătorului de instrucție și dispunerea restituirii cauzei la rejudecare în prima instanță, în același complet de judecată, la etapa de primire a plângerii spre examinare.

La rejudecarea cauzei, judecătorul de instrucție urmează să țină cont de deficiențe stabilite de instanța de recurs, și reieșind din constatările de fapt și de drept să adopte o soluție în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Având în vedere cele expuse, conducându-se de prevederile art. 447-448, 449 alin.(1) pct.2) lit. d) din Cod de procedură penală, Completul de judecată,-

**D E C I D E :**

Se admite, recursul declarat de condamnatul Adamiț Luis.

Se casează integral, încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 ianuarie 2026, adoptată în cauza la plângerea condamnatului Adamiț Luis împotriva condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova.

Se dispune rejudecarea cauzei în prima instanță – Judecătoria Cahul, sediul Central, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

**Președintele completului, judecătorul** **Evgheni BANCOV**

**Judecătorii** **Andrei SCRIPCENCO**

**Inga GORLENCO**